

Soieries bouddiques chinoises XIVe–XVIIIe siècle. Chinese buddist silks 14th–18th century, przedmowa Krishna Riboud, omówienia wstępne: Jean-Paul Desroches, Myrna Myers, Jacqueline Simcox, Association pour l'Étude et la Documentation des Textiles d'Asie, Paris 1996, ss. 23 + 28 tablic katalogowych, ryc. 94, w tym 57 barwnych.

Katalog ważnej części zbiorów paryskiego Stowarzyszenia Studiów i Dokumentacji Azjatyckiego Włókiennictwa, założonego przez Krishnę Riboud, został wydany w postaci 28 dużych, po części parostronicowych tablic. Poprzedzono je przedmową i trzema omówieniami unikatowej kolekcji kilkudziesięciu fragmentów jedwabnych tkanin inspirowanych religią buddyjską, a wykonanych na pogórzcu himalajskim. Omawiana kolekcja gromadzi najbardziej rozpowszechnione wzorzyste haftowane tkaniny jedwabne z XIV–XVIII wieku.

Są to części liturgicznych okryć – kesi, fragmenty tkanin ukazujących zwykle sceny figuralne, chorągwi lub pokrowców na święte księgi. Bogaty ornament był w niektórych fragmentach bliski tradycjom hinduskim. Jednakże tkacze chińscy zmienili charakter tradycyjnej hinduskiej ikonografii przyjmując własną symbolikę i sposób przedstawiania różnych scen figuralnych. Ukazywano wyobrażenia kosmosu, sceny z historii Chin. Stosowano symbole lotosu, muszli, ryb, kół, parasoli czy baldachimów. Interesującym zjawiskiem jest wykorzystywanie dla celów liturgicznych wzorzystych tkanin i haftów używanych wcześniej jako wykwiłtne stroje. Podobnie postępowano w wielu krajach europejskich. Świeckie motywy zauważyć można zwłaszcza w chorągwiach, przykryciach ołtarzy i fute-
ralach na święte księgi.

Opracowanie dotyczy wyrobów o szerokim zastosowaniu i rozpowszechnionej w Chinach technice wykonania. Szczegółowa analiza techniczna wszystkich fragmentów opisywanych tekstyliów pozwala na stwierdzenie, że większość skomplikowanych ornamentów wykonana została różnymi technikami hafciarskimi, znacznie łatwiejszymi aniżeli tkactwo wzorzyste. Myrna Myers i Jacqueline Simcox starannie omawiają ściegi hafciarskie (igłowy, atłaskowy, rozczepiany). Stosowano także technikę tapiserii, wreszcie łączono tkaniny systemem patchworku w różne wzory. Poszczególne tablice katalogowe opisują często po kilka różnych fragmentów dekoracyjnych wyrobów. Opisy te są wzorowe pod względem technicznym, stosuje się przerysy różnych rozwiązań według najnowszych zaleceń lionskiego stowarzyszenia historyków dawnego włókiennictwa. Poziom barwnych reprodukcji osiągnął szczyty możliwości, porównywalne tylko z japońskimi.

I. Turnau